

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Bestemmingsplan Bulkenaar, gemeente Roosendaal

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport en de aanvulling daarop

15 december 2021 / projectnummer: 3438

35 JAAR

onafhankelijk en deskundig advies

1 Advies over het MER en de aanvulling in het kort

De gemeente Roosendaal wil een bestemmingsplan opstellen om het gebied Bulkenaar te ontwikkelen. In het gebied komt het nieuwe Bravis-ziekenhuis, inclusief een verkeersaansluiting op de A58. Rond het ziekenhuis komt een landschapspark. Voor het besluit over het bestemmingsplan is een milieueffectrapport (MER) opgesteld.¹ In een voorlopig advies signaleerde de Commissie dat belangrijke informatie in het MER ontbrak. Het MER is vervolgens aangevuld² waarna de gemeente Roosendaal de Commissie gevraagd heeft over de juistheid en volledigheid van het aangevulde MER te adviseren.

Wat blijkt uit het MER?

Een bijlage bij het MER laat zien in hoeverre de onderwerpen³ uit het voorlopige toetsingsadvies een plek in het MER hebben gekregen. Het MER is aangevuld met een tabel die laat zien hoe de locatie van het ziekenhuis binnen Bulkenaar wordt beoordeeld op milieuaspecten. De gekozen locatie, nabij de A58, is onder andere negatief beoordeeld voor de aspecten geluid (geluidbelasting op het ziekenhuis) en externe veiligheid, maar deze effecten zijn met maatregelen te beperken.

Visualisaties geven een indicatief beeld van het aanzicht van het ziekenhuisgebouw vanaf de randen van het landschapspark. Daarbij is gebruik gemaakt van onderzoek naar de mogelijke vorm en ligging van het gebouw.

Wat is advies van de Commissie?

Het aangevulde MER laat in een bijlage overzichtelijk zien hoe met het eerdere advies van de Commissie is omgegaan. Voor een aantal onderwerpen, zoals geluidhinder, duurzaamheid en circulariteit en gemaakte keuzes is aanvullende informatie opgenomen. Ook de visualisaties geven nu voldoende inzicht in de gevolgen van het ziekenhuis, de nieuwe verbindingsweg en het landschapspark voor het milieu.

Voor het gevraagde inzicht in de relatie tussen het inrichtingsplan en de beschermende maatregelen voor beschermde soorten, verwijst de aanvulling naar het voorlopig ontwerp. Dit rapport legt echter geen relatie met de specifieke soorten waar maatregelen voor nodig zijn. Op dit punt herhaalt de Commissie haar aanbeveling om beter in beeld te brengen hoe de toekomstige inrichting van Bulkenaar voorziet in voldoende leefgebied voor deze soorten.

De Commissie signaleert dat het aangevulde MER nog onvoldoende duidelijkheid biedt over de gevolgen van stikstofemissie tijdens de realisatiefase. Zij acht deze informatie essentieel voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming over het bestemmingsplan Bulkenaar. Het MER maakt niet duidelijk of alle activiteiten om het ziekenhuis, de weg en het landschapspark te realiseren, zijn meegenomen bij het bepalen van de extra stikstofuitstoot.

¹ MER De Bulkenaar. Gemeente Roosendaal. Arcadis, 31 mei 2021.

² MER De Bulkenaar. Gemeente Roosendaal. Arcadis, 1 november 2021

³ In haar voorlopige toetsingsadvies vraagt de Commissie om een aanvulling op verschillende onderwerpen. <https://commissiemer.nl/adviezen/3438>

De Commissie adviseert deze informatie in een aanvulling op het MER op te nemen, en dan pas een besluit te nemen over bestemmingsplan Bulkenaar. In hoofdstuk 2 licht de Commissie haar oordeel toe.

Figuur 1 Plangebied Bulkenaar (bron: MER)

Aanleiding MER

De gemeente Roosendaal wil het gebied Bulkenaar ontwikkelen en heeft hier een ontwerp-bestemmingsplan voor opgesteld. Voorafgaand aan het bestemmingsplan heeft de gemeenteraad in mei 2020 de Gebiedsvisie De Bulkenaar vastgesteld. Vervolgens is een voorontwerp-bestemmingsplan opgesteld dat de gemeente in februari 2021, samen met een conceptversie van het MER ter inzage heeft gelegd.

Omdat het plan mogelijke effecten heeft op nabijgelegen beschermde natuurgebieden, zoals Brabantse Wal, en m.e.r.-beoordelingsplichtig is omdat het plan kaderstellend is voor categorie D11.2 (aanleg van een stedelijk ontwikkelingsproject), is een plan-MER opgesteld.

Rol van de Commissie

De Commissie is onafhankelijk, bij wet ingesteld en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van het MER. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. Ze schrijft geen milieueffectrapporten, dat doet de initiatiefnemer. Het bevoegd gezag – in dit geval de gemeenteraad van Roosendaal – besluit over het bestemmingsplan Bulkenaar.

De samenstelling en de werkwijze van de werkgroep van de Commissie en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt door nummer [3438](#) op www.commissiemer.nl in te vullen in het zoekvak.

2 Toelichting op het advies

In dit hoofdstuk licht de Commissie het advies toe. In de tekst wordt ook een aantal aanbevelingen gedaan. Deze zijn bedoeld om de kwaliteit van de besluitvorming, nu en in de toekomst, te verbeteren.

2.1 Gemaakte keuzes

Tabel 4-1 in het aangevulde MER laat zien hoe de drie locatievarianten zijn beoordeeld op milieuaspecten. Het gaat daarbij om de locatie van het ziekenhuis binnen het gebied Bulkenaar. Vervolgens is kort toegelicht welke (milieu)overwegingen een rol hebben gespeeld bij de voorgestelde locatie, in de noordoostelijke hoek van het plangebied. Deze locatie is minder gunstig beoordeeld dan de andere twee locaties op het gebied van geluid, lucht, geur en externe veiligheid. Het aangevulde MER stelt dat mitigatie van effecten op deze punten mogelijk is. Het bestemmingsplan bevat in dat kader bijvoorbeeld regels met betrekking het aanbrengen van een dove gevel richting de A58 en de nieuwe verbindingsweg binnen het de bestemming 'maatschappelijk'.⁴

Het aangevulde MER bevat ook informatie over:

- de betekenis van de A58 en de Dow-leiding voor het groepsrisico (binnen en buiten 200 meter van de weg en de leiding);
- de overwegingen om een reserveringszone in het plan op te nemen voor een mogelijke toekomstige ontsluitingsweg van Tolberg;
- het beoogde ruimtebeslag van de ontsluitingsweg.

Voor het aansluiten van het plan op de ambities en uitgangspunten wordt verwezen naar paragraaf 2.2 van de Toelichting op het bestemmingsplan.

De Commissie concludeert dat het aangevulde MER in combinatie met het bestemmingsplan voldoende inzicht biedt in het doorlopen proces.

2.2 Visuele impact

Om de visuele impact van het toekomstige ziekenhuis in beeld te brengen bevat het aangevulde MER een aantal visualisaties (bijlage VII). Deze zijn gebaseerd op de maximale mogelijkheden die de planregels bieden (in hoogte en omvang van de toekomstige bebouwing). De visuele impact kan de belevingswaarde van Bulkenaar negatief beïnvloeden. Om de effecten daarvan te beperken of voorkomen is het MER aangevuld met mitigerende maatregelen. Deze moeten een plek krijgen bij de architectonische uitwerking van het ziekenhuisgebouw.

De uitgevoerde Massastudie⁵ en het daarop voortbordurende Ambitiedocument⁶ geven informatie over de mogelijke inrichting van het ziekenhuisterrein, zowel in locatie als in vorm en omvang van het ziekenhuis. Samen met het aangevulde MER en het bestemmingsplan is voldoende informatie beschikbaar over wat de (maximale) gevolgen van het plan kunnen zijn.

⁴ Zie planregel 5.4.1

⁵ *Bravis Massastudie, concept*. Karres Brands, 29 oktober 2021.

⁶ *Bravis ziekenhuis Ambities en context. Ambitiedocument*. Karres Brands, juni 2021.

2.3 Stikstof

Stikstof in de gebruiksfase

De gemeente stelt dat het landbouwkundig gebruik beëindigd wordt op het moment dat de aanleg van het landschapspark, de verbindingsweg en het ziekenhuis gaat starten. De voorgestelde fasering⁷ suggereert dat niet alle onderdelen van het landschapspark direct ingericht gaan worden. Of en gedurende welke termijn (tijdelijk) agrarisch gebruik mogelijk blijft is echter niet uit deze fasering af te leiden. Tegelijkertijd is de beoogde doorlooptijd van de realisatie van het gehele gebied (3 jaar) zodanig kort dat het in één keer beëindigen van het agrarisch gebruik goed realiseerbaar is.

De Commissie constateert dat de toelichting van de gemeente aannemelijk maakt dat agrarisch gebruik tijdig en volledig beëindigd is vóórafgaand aan de gebruiksfase. Er blijft echter een risico op een (tijdelijke) toename van stikstof omdat:

- de planregels de mogelijkheid bieden om het agrarisch gebruik voort te zetten;
- de fasering geen duidelijkheid biedt over op welk moment het agrarische gebruik uiterlijk beëindigd gaat zijn en welke activiteiten mogelijk zijn op percelen waar nog geen werkzaamheden plaats vinden;
- inzicht in hoeverre het beëindigen van het agrarisch gebruik ook het innemen van de dierrechten omvat ontbreekt.

De Commissie beveelt daarom aan om tijdig en eenduidig te borgen dat er een directe samenhang bestaat tussen het plan en het beëindigen van het agrarisch gebruik, én dat het agrarisch gebruik is beëindigd vóórdát ziekenhuis, verbindingsweg en/of park in gebruik worden genomen.

Stikstof in de realisatiefase

Aan de hand van Aerius-berekeningen laat de Passende beoordeling⁸ zien wat de verwachte extra stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden is. De Commissie kan uit de Passende beoordeling niet afleiden met welke activiteiten rekening is gehouden en of deze aansluiten op de voorgestelde fasering. Hiermee blijft onvoldoende navolgbaar of de effecten van stikstofemissie, in de realisatiefase, goed in beeld zijn.

Het gaat daarbij vooral om de vraag of de aanleg van de beek en het beekdal (de eerste twee stappen uit de fasering⁹), zijn meegenomen. Bijlage C van de Passende beoordeling maakt alleen onderscheid in de aanleg van de weg en van het ziekenhuis. Aan deze twee activiteiten is een bepaalde inzet van materieel gekoppeld uitgedrukt in aantal draaiuren¹⁰ en aantal voertuigen per jaar¹¹. Waar deze inzet op is gebaseerd (denk aan de verwachte omvang van het grondverzet en -transport) is niet benoemd. Ondanks dat wordt gewerkt met een gesloten grondbalans¹², is bijvoorbeeld niet inzichtelijk of rekening is gehouden met grondverzet ter plaatse van de toekomstige beek en het beekdal en grondtransport naar de

⁷ Visueel weergegeven in hoofdstuk 8 van het Landschappelijk Inrichtingsplan (*Bulkenaar Voorlopig ontwerp. VO Landschapspark De Bulkenaar*. Karres Brands, september 2021).

⁸ Bijlage I bij het aangevulde MER.

⁹ Stap 1 is beek uitgraven en houtwallen ophogen, stap 2 is beekdal uitgraven en ziekenhuiskavel ophogen.

¹⁰ Tabel 2 van Bijlage C bij de Passende beoordeling.

¹¹ Tabel 3 van Bijlage C bij de Passende beoordeling.

¹² Zie paragraaf 4.2.6 van het MER.

ziekenhuislocatie.¹³ Ook de Aerijs-berekeningen zelf geven hier geen informatie over: de route van het bouwverkeer voor het ziekenhuis loopt via de A58 en over de nieuwe verbindingsweg. Er is niet gerekend met transporten door het plangebied zelf.

De Commissie adviseert daarom, om in een aanvulling op het MER, voorafgaand aan besluitvorming, inzichtelijk te maken hoe de stikstofberekeningen aansluiten op de activiteiten in de realisatiefase.

- Laat daarvoor zien hoe de verschillende werkzaamheden, inclusief de activiteiten vermeld bij de fasering uit het inrichtingsplan, zijn meegenomen bij het bepalen van de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden.
- Maak ook duidelijk welke activiteiten niet zijn meegenomen en waarom.

2.4 Overige onderwerpen

Mitigerende maatregelen

Het voorlopig ontwerp in het landschappelijk inrichtingsplan geeft op bladzijde 22 visueel weer wat de verwachte flora en fauna is in elk van de beoogde landschapstypen. Dit overzicht maakt echter niet duidelijk in hoeverre deze inrichting voorziet in de benodigde mitigerende maatregelen voor beschermde soorten¹⁴. Zo komen een aantal soorten waarvoor maatregelen nodig zijn, niet aan bod in het overzicht. Het blijft onvoldoende duidelijk of de toekomstige inrichting zal leiden tot het ontstaan van meer geschikt leefgebied voor een groot deel van de beschermde soorten.

Zoals in haar vorige advies al aangegeven, beveelt de Commissie aan om expliciet te benoemen welke onderdelen van het plan invulling geven of bijdragen aan de mitigerende maatregelen voor beschermde soorten. Leg hiervoor, bijvoorbeeld bij een volgende versie van het inrichtingsplan, een duidelijke relatie met de resultaten uit het Soortgericht vervolgonderzoek.

Geluidhinder

Bijlage VI uit het aangevulde MER laat zien wat het aantal geluidgehinderden en slaapverstoorden is in de toekomstige situatie waarbij tevens rekening is gehouden met de geluidbelasting ten gevolge van de A58. Wat opvalt is dat er volgens tabel 5 van deze bijlage géén geluidgehinderden in de categorie 55 – 59 dB zijn in de toekomstige situatie. De Commissie neemt aan dat de getallen in deze tabel abusievelijk één kolom naar rechts verschoven zijn. In dat geval laten de nieuwe berekeningen zien dat het aantal geluidgehinderden in de toekomstige situatie afneemt, ook wanneer rekening wordt gehouden met de A58.

De Commissie beveelt wel aan om tabel 5 op juistheid te controleren en waar nodig te corrigeren.

¹³ De gemeente heeft verduidelijkt dat de werkzaamheden aan de weg en het ziekenhuis maatgevend zijn voor stikstofemissie in de aanlegfase. Zonder toelichting op gehanteerde uitgangspunten en aannames is dit niet navolgbaar.

¹⁴ Zoals beschreven in het Soortgericht vervolgonderzoek, bijlage 7 bij het MER van mei 2021.

Verkeer

Het aangevulde MER bevestigt dat in de volgende fase maatregelen worden uitgewerkt om verkeersoverlast en verkeersonveiligheid te beperken. De Commissie benadrukt nogmaals het belang om hier vroegtijdig aandacht aan te besteden gezien de zorgen in de omgeving op dit punt.

Duurzaamheid en circulariteit

Met een zogenoemde ambitiewebsessie heeft de gemeente de ambities op het gebied van duurzaamheid nader verkend.¹⁵ Omdat deze sessie heeft plaatsgevonden nadat het ontwerpbestemmingsplan en het aangevulde MER zijn afgerond¹⁶ bevat het plan hier nog geen verwijzing naar. De Commissie beveelt daarom aan om bij de verdere uitwerking van het plan de opbrengsten van de ambitiewebsessie een plek te geven.

¹⁵ *Ambitiewebsessie De Bulkenaar Gemeente Roosendaal*. Arcadis, 29 juni 2021

¹⁶ Respectievelijk op 2 juni 2021 en 31 mei 2021.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing

Toetsing door de Commissie

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep beoordeelt of het MER de benodigde milieu-informatie bevat en of deze juist is. Als er informatie ontbreekt of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij die essentieel vindt. Dat is het geval als aanvullende informatie in haar ogen kan leiden tot andere afwegingen. Dan adviseert de Commissie de ontbrekende of gecorrigeerde informatie alsnog beschikbaar te stellen, voordat het besluit wordt genomen. Meer informatie over de [Commissie](#) en over haar [werkwijze](#) vindt u op onze website.

Samenstelling van de werkgroep voor dit plan:

ir. Jan Bakker

ing. Eugène de Beer

drs. Marieke van Rhijn (voorzitter)

ir. Ruud Westerhof

drs. Aletta Lüchtenborg (secretaris)

Besluit waarvoor dit milieueffectrapport is opgesteld

Bestemmingsplan

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor activiteiten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een MER vereist zijn. De bijlagen C en D bij het Besluit milieueffectrapportage geven aan om welke [activiteiten](#) het gaat. Voor deze procedure gaat het in ieder geval om de activiteit D11.2, "aanleg van een stedelijk ontwikkelingsproject". Een MER is ook nodig omdat effecten op Natura 2000-gebieden optreden die in een Passende beoordeling moeten worden beschreven. Daarom is een plan-MER opgesteld.

Bevoegd gezag besluit

Gemeenteraad van Roosendaal

Initiatiefnemer besluit

College van B&W van de gemeente Roosendaal

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

Het bevoegd gezag heeft de Commissie niet in de gelegenheid gesteld om zienswijzen en adviezen bij haar advies te betrekken. Wel was de nota inspraak en vooroverleg beschikbaar die de gemeente heeft opgesteld naar aanleiding van het voor-ontwerpbestemmingsplan.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft beoordeeld?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissierner.nl projectnummer [3438](#) in te vullen in het zoekvak.

Commissie voor de milieueffectrapportage
A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

t 030-2347666
e mer@eia.nl
w commissiemer.nl

